

ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА

ДЕЈАН МЕТОДИЈЕСКИ

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА

Вон. проф. д-р Дејан Методијески

ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА
Учебник

Штип, 2019

Автор:

Вон. проф. д-р Дејан МЕТОДИЈЕСКИ, e-mail: dejan.metodijeski@ugd.edu.mk

ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА

Рецензенти:

Проф. д-р Никола Димитров

Вон. проф. д-р Милена Талеска

Лектор:

Вангелија Цавкова

Техничко уредување:

Вон. проф. д-р Дејан Методијески

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

338.23:338.48(075.8)

338.23:338.48(497.7)(075.8)

МЕТОДИЈЕСКИ, Дејан

Туристичка политика [Електронски извор] : учебник / Дејан Методијески. - Штип : Универзитет "Гоце Делчев", Факултет за туризам и бизнис логистика, 2019

Начин на пристап (URL): <http://e-lib.ugd.edu.mk/822>. - Текст во PDF формат, содржи 164 стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 04.04.2019. - Фусноти кон текстот. - Библиографија: стр. 154-164

ISBN 978-608-244-620-2

а) Туристичка политика - Високошколски учебници б) Туристичка политика - Македонија - Високошколски учебници COBISS.MK-ID 110136842

ВОВЕД.....	7
ГЛАВА 1. СОСТОЈБИ И ВЛИЈАНИЈА НА ТУРИЗМОТ	8
1. Состојби и перспективи за развој на туризмот во меѓународни рамки.....	8
1.1. Дефинирање и историски развој на туризмот	8
1.2. Терминолошко објаснување и просторен опфат на меѓународниот туризам...15	
1.3. Регионална структура на меѓународниот туризам во светот	16
2. Тенденции и влијанија на туризмот	21
2.1. Тенденции на туризмот.....	21
2.2. Влијанија на туризмот.....	22
2.3. Промени во однесувањето на туристите	24
2.4. Трендови во туризмот и угостителството	25
3. Природното и културно наследство како фактор за развој на туризмот	28
3.1. Фактори за постоење и развој на туризмот	28
3.2. Списокот на светското наследство на УНЕСКО како фактор за развој на туризмот во балканските земји	30
3.2. Сезоналност и продолжување на сезоната.....	35
3.2.1. Курсевите за англиски јазик и продолжувањето на туристичката сезона во Малта.....	36
ГЛАВА 2. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ТУРИСТИЧКАТА ПОЛИТИКА.....	38
1. Поим и дефинирање на туристичката политика	38
2. Модели на туристичката политика – примери и практики	44
2.1. Национални туристички организации	45
2.1.1. Национални туристички организации во Европа.....	46
2.1.2. Национални туристички организации во светот	51
2.2. Организација на туристичката политика во Шпанија	52
2.3. Организација на туристичката политика во Италија	55
2.4. Организација на туристичката политика во Франција.....	57
3. Стратегии за развој на туризмот.....	59
3.1. Туристичка политика и стратегии за развој на туризмот кај балканските земји	60
4. Меѓународни саеми за туризам	64
4.1. Постановок на саемите	64
4.2. Видови саеми и нивно дефинирање	66
4.3. Организација и значење на саемите.....	67
4.4. Преглед на позначајните саеми за туризам	68
ГЛАВА 3. МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ТУРИСТИЧКАТА ПОЛИТИКА.....	71
1. Светски организации поврзани со туризмот	71
1.1. Светска туристичка организација (UNWTO).....	71
1.2. УНЕСКО (UNESCO)	72
1.3. Конфедерацијата на Национални здруженија за хотели и ресторани во Европската заедница (HOTREC).....	73
1.4. Федерација на меѓународни младински организации за патување (FIYTO)	73
1.5. Меѓународна асоцијација на туристички бироа (IACVB).....	73
1.6. Меѓународна асоцијација на научни експерти по туризам (AIEST).....	73
1.7. Меѓународната асоцијација за воздушен транспорт (IATA)	73
1.8. Меѓународна асоцијација за конгреси и конвенции (ICCA).....	74
1.9. Меѓународниот совет за хотелско, ресторанско и институционално образование (CHRIE).....	74
1.10. Меѓународната федерација за кампување со приколки (FICC).....	74
1.11. Меѓународниот совет на музеи (ICOM).....	74
1.12. Меѓународна асоцијација за фестивали и настани (IFEA).....	74
1.13. Меѓународен форум на застапници на патувањата и туризмот (IFTTA).....	75
1.14. Меѓународна асоцијација за хотели и ресторани (IHRA).....	75
1.15. Меѓународна организација за стандардизација (ISO).....	75
1.16. Организацијата за економска соработка и развој (OECD).....	75

1.17. Светската асоцијација на туристички агенции (WATA).....	75
1.18. Совет за светски туризам и патување (WTTC).....	75
1.19. Светската федерација на здруженија на туристички водичи (WFTGA)	76
1.20. Слоу фуд	76
1.21. Светската асоцијација на готвачи и шефови на кујни (WACS).....	78
1.22. Меѓународно здружение за екотуризам (TIES).....	78
2. Континентални организации поврзани со туризмот.....	78
2.1. Европска асоцијација за урбан туризам	79
2.2. Европската Спа асоцијација (ESPAS).....	80
2.3. Eurogites	80
2.4. Европска федерација на здруженија на туристички водичи (FEG).....	81
2.5. Туристичка организација на Карибите (СТО)	81
2.6. Европска комисија за патувања (ETC).....	81
2.7. Пацифичко-азиска туристичка асоцијација (ПАТА).....	82
ГЛАВА 4. ТУРИСТИЧКА ПОЛИТИКА ВО МАКЕДОНИЈА	83
1. Институции одговорни за развојот на туризмот во Македонија	83
1.1. Институции на национално ниво.....	85
1.1.1. Комитет за туризам	85
1.1.2. Министерство за економија – Сектор за туризам и угостителство.....	87
1.1.3. Агенција за промоција и поддршка на туризмот.....	94
1.2. Регионален развој на туризмот	107
1.2.1. Регионите во Македонија.....	108
1.2.2. Застапеност на туризмот во програмите за развој на регионите	111
1.2.3. Регионална дистрибуција на туризмот во Македонија.....	113
1.2.4. Регионална дистрибуција на хотелиерството во Македонија	114
1.2.5. Регионална дистрибуција на категоризирани хотели	115
1.2.6. Регионална дистрибуција на категоризирани ресторани.....	117
1.2.7. Регистри на потенцијали за развој на рурален туризам во регионите	118
1.2.8. Валоризација на урбаниот туризам во регионалните центри.....	119
1.3. Локален развој на туризмот.....	126
1.3.1. Организација на туризмот во град Скопје.....	127
1.3.2. Организација на туризмот во град Охрид.....	129
1.3.3. Туристички информативни центри	130
1.3.4. Јавно-јавно партнерство (Студија на случај општина Гази Баба и УГД) ..	130
2. Законска регулатива поврзана со туризмот во Македонија	136
3. Стратешки документи за развој на туризмот	140
4. Невладини организации	141
4.1. Здруженија на граѓани	142
4.1.1. Здружение на туристички водичи и придружници на Македонија	142
4.1.2. ХОТАМ.....	143
4.2. Комори за туризам и угостителство	144
4.2.1. Туристичко-угостителска комора на Македонија.....	144
4.2.2. Здружение на угостителство и туризам при Стопанската комора на Македонија	145
4.2.3. Стопанска комора за туризам на Македонија.....	146
5. Синдикати за туризам и угостителство.....	148
5.1. Синдикат на работниците од угостителството, туризмот, комунално-станбеното стопанство, занаетчиството и заштитните друштва на РМ (СУТКОЗ)	148
5.2. Синдикат за угостителство и туризам (СУТ)	149
6. Образование од областа на туризмот и угостителството	150
6.1. Формално образование	150
6.1.1. Средно образование.....	150
6.1.2. Високо образование.....	151
6.2. Неформално образование	152

Користена литература	154
----------------------------	-----

ВОВЕД

Овој учебник има за цел да понуди сублимирање на литературата и концептите за туристичка политика и запознавање на студентите со можноста тие концепти на најуспешен начин да се применат во областа на туризмот и угостителството во Македонија. Во разработката на материјалот, користена е соодветна литература од познати автори и институции од областа на туризмот и туристичката политика. Материјалот е структуриран на следниот начин: Вовед, Прва, Втора, Трета и Четврта глава. Суштината на овој труд се содржи во четири главни делови.

Првиот дел, кој е насловен: „Состојби и влијанија на туризмот“, опфаќа материја поврзана со состојбите и перспективите за развој на туризмот во меѓународни рамки. Направен е осврт на тенденциите и влијанијата на туризмот и неговото значење во современото живеење.

Вториот дел ја опфаќа организацијата на туристичката политика како активност која го следи развојот на туризмот. Направено е дефинирање на туристичката политика и обработени се различни модели на туристичката политика преку примери и практики од странство и споделено е искуството на развиените туристички земји од областа на туризмот. Исто така, во овој дел се прави осврт на стратегиите за развој на туризмот, начинот на нивно креирање и имплементирање.

Третиот дел ги содржи меѓународните искуства поврзани со туристичката политика, каде преку примери на меѓународни организации се прикажува нивното влијание кон туризмот, нивно функционирање и активности поврзани со креирање на политиките за развој на меѓународниот туризам. Во овој дел се обработуваат светските организации поврзани со туризмот, континентални организации поврзани со туризмот и националните туристички организации.

Четвртиот дел е посветен на туристичката политика во Македонија. Овој дел го опфаќа истражувањето во кое се содржат податоци за моменталната состојба и начинот на креирањето на туристичката политика и законската регулатива на институционално, регионално и локално ниво, како и улогата на невладиниот сектор, образовните институции во развојот на туризмот и угостителството во земјата.

Учебников е наменет за потребите на студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика за подготвување на испитот по предметот Туристичка политика. Содржината на учебникот ја опфаќа потребната материја за предавањата по предметот Туристичка политика, според Наставната програма на насоките: Туризам (4. семестар, 8 кредити, 3+2+2 фонд на часови); Гастрономија и исхрана (4. семестар, 6 кредити, 2+2+1 фонд на часови). Материјалот можат да го користат сите студенти на останатите факултети каде што се изучува предметот туристичка политика, но и останатите стручни кадри кои ја проучуваат оваа проблематика. Материјалот е изготвен со цел да се унапреди наставата по предметот Туристичка политика и да се подобри квалитетот на знаењето на студентите.

Искажувам благодарност и до сите колеги и соработници кои дадоа придонес во обезбедувањето на материјалите кои беа неопходни за комплетирање на содржината на овој труд. Упатувам благодарност и до Радостин Сабев за фотографиите кои се користат на корицата. Благодарност и до рецензентите проф. д-р Никола Димитров и вон. проф. д-р Милена Талеска за корисните сугестии при креирање на материјалот за учебникот. Имајќи предвид дека е ова прво издание, ненамерно, можеби, се пропуштени некои карактеристики на туристичката политика. Мислењата и забелешките можат да се упатуваат по електронски пат. За сите забелешки, авторот ќе ви биде благодарен и ќе ги земе предвид при создавањето на следното, дополнето издание на овој материјал.

Дејан Методијески